

F R E D E R Y K A U G U S T

z Bożej Łaski Król Saski Xiążę Warszawski etc.

Wszém w obec i każdemu z osobna komu o tém wiedzieć należy wiadomo czyniemy, że Sąd Nasz Kassacyjny Xięstwa Warszawskiego wydał wyrok następujący:

Działo się w Warszawie w Pałacu zwykłych posiedzeń Rady Stanu Krasińskich zwanym, na posiedzeniu zgromadzonego Sądu Kassacyjnego dnia siódmego Lutego, tysiąc ósmset dwunastego roku.

S A D K A S S A C Y I N Y
X I Ę S T W A W A R S Z A W S K I E G O.

W sprawie Piotra Skarżyńskiego Sędziego Pokoju Powiatu Gostyńskiego, dóbr Studzieńca w tymże Powiecie, Departamencie Kaliskim dziedzica, tamże zamieszkałego, a do niniejszhey sprawy obrane mieszkanie w Warszawie przy Ulicy Senatorskiéy pod liczbą 477. mającego, zanoszącego rekurs przeciw Wyrokowi Sądu Appellacyjnego w wydziale pierwszym w dniu dwunastym Marca roku zeszłego tysiąc ósmset iedenastego, między nim a Klasztorem Łowickim Panien Bernardynek zapadłemu, przez Mecenaśa Szymona Grochólskiego; mimo niestawienia się strony do Kassacyi powołanéy, to jest Panny Wilgoftis Charbonnier, pomienionego Klasztoru przelożonéy i iego imieniem czynić mającéy, gdy od udowodnionego wręczenia iéy na dniu siedmnastym miesiąca Października tysiąc ósmset iedenastego rezolucyi Kommissyi Podań i Instrukcyi sprawę przyjmującéy czas Art. 42. i 44. Organizacyi Sądu Kassacyjnego przepisany upłynął, a strona rekursująca sprawę popiera;

Mając sobie raportem Kommissyi Podań i Instrukcyi przełożony następujący stan sprawy:

Niegdy Marcin Sadowski Kasztelan Gostyński zapisał był na fundusz Klasztoru Łowickiego Panien Bernardynek summe dziesięć tysięcy złotych polskich, późniéy Zygmunt Walewski Podkomorzy Łęczycki wniosłszy pomienioną summe na dobra Studzieniec zapisem *reempcyonalnym* w grodzie Łęczyckim w piątek po niedzieli *cantate* tysiąc sześćset pięćdziesiąt piątego roku zeznanym, zobowiązał się wypłacać temuż Klasztorowi czynsz coroczny w summie siedemset złotych.

Gdy wieś Studzieniec przeszła w dziedzictwo teraz rekursującego, podany został do hipoteki za byłego rządu dług powyższy dziesięć tysięcy złotych z oznaczeniem prowizyi po trzy i pół od sta, i takową prowizyą odbierał klasztor od roku tysiąc ośmsetnego, do roku tysiąc ośmset szóstego iak świadczą kwity, do skargi dołączone, o których iednak równie iak o świadectwie hipoteczném, iżby w pierwszey lub drugiey instancyi składane były, żaden ślad nie znajduie się w aktach.

W dniu dwudziestym dziewiątym Października tysiąc ośmset dziewiętego terażnieysza powołana, czyniąc w imieniu Klasztoru, za poprzedniczm Rady Prefekturalnéy zezwoleniem, zapozwała Piotra Skarzyńskiego przed Trybunał cywilny pierwszey instancyi Departamentu Warszawskiego, żądając lub zapłacenia prowizyi po siedm a przynajmniéy po pięć od sta stosownie do Edyktu pruskiego w dniu dwunastym Stycznia tysiąc siedmset dziewięćdziesiąt szóstego wydanego, lub zwrotu zapisowéy summy, celem przeniesienia iéy na inną hypotekę.

Wyrokując w téy sprawie Trybunał na dniu siedmnastym Stycznia tysiąc ośmset iedenastego, zobowiązał pozwanego do placenia czynszu w summie siedmset złotych corocznie, a to z powodów:

że taki czynsz powyższym zapisem w grodzie Łęczyckim zeznanym, został ustanowiony;

że przytączana od pozwanego Konstytucya 1775. r. i Edykt pruski tysiąc ośmsetnego roku o prowizyach nie zaś o czynszach stanowią;

że oświadczone żądanie strony powodowéy względem wypłaty prowizyi po siedm, a przynajmniéy po pięć od sta, nie może pociągać za sobą zmniejszenia czynszu, gdyż przełożona nie mogłaby ze szkoda Klasztoru zmieniać zapisu:

Sąd Appellacyjny rozsądziąc też sprawę w dniu dwunastym Marca tysiąc ośmset jedenastego, wyrok pierwszy instancyi w całej zupełności potwierdził, to jeszcze do przyczyn wyrokowania przydając: iż Piotr Skarzyński nie złożył dowodu, iako wpisanie do hipoteki prowizyi po pięć od sta nastąpiło, i że to nawet ważnie z nadwężeniem praw klasztoru nastąpić nie mogło.

Zanoszący przeciw temu wyrokowi rekurs, na dwóch głównych opiera go powodach:

1. na obrazie wyraźnego prawa;
2. na przysądzeniu stronie powołanęj nad ięć żądanie;

Co do pierwszego przywodzi Konstytucyą 1775. roku stanowiącą, iż *provizye od summ Kościelnych i funduszowych, nie mają być wyżey opłacane iak po trzy i pół od sta*; niemnięj Konstytucyą 1782. (iak mylnie w rekursie wyrażono, a iak zosnowy prawa domyślać się można Konstytucyą 1789. r.) twierdząc iż Konstytucya ta od summ zapisowych podniesionemi być nie mogących, przy wyciąganiu intrat do ofiary dziesiątego grosza, po półczwarta od sta prowizyi rachować kazała; — poprzec to samo usiłnie Edyktem rządu zeszłego dla prus południowych dnia trzydziestego pierwszego Stycznia tysiąc ośmsetnego roku wydanym; — i nakoniec zaświadczeniem z xiąg hipotecznych, do których (iak twierdzi) sam Klasztor wniósł prawo do wieczystey prowizyi po trzy i pół od sta.

Co do drugiego, zarzut swój na tém zasadza, iż Sąd wyrokujący, Klasztorowi żądającemu prowizyi po pięć od sta, prowizyą po siedm od sta nad ięć żądanie przysądził;

a tak na mocy Art. 10. pod liczbami 1. i 3. Organizacyi Sądu Kassacyjnego, domaga się skassowania zaskarżonego wyroku, i odesłania sprawy do innego wydziału;

Po wysłuchaniu Rapportu Kommissyi Podań i Instrukcyi, oraz wniosków Królewskiego przy Sądzie swoim Prokuratora, obadwa powyższe powody rekursu za nieugruntowane uznającego;

S A D K A S S A C Y I N Y

zważywszy

iż Konstytucya Polska 1775. roku zapadła, przez późniejsze prawo, to jest Edykt pruski trzydziestego pierwszego Stycznia tysiąc ośmsetnego wyraźnie uchyloną została;

zważywszy

iż tenże Edykt co do prowizyi wyraźnie tylko do fundacyi lub umowy stosować się każe;

zważywszy nadewszystko,

iż nawet przez zapis w grodzie Łęczyckim w piątek po niedzieli *cantate* tysiąc sześćset pięćdziesiątego piątego roku zeznany, a początkiem niniejszego processu będący, nie prowizya, lecz wyraźnie czynsz roczny w summie siedemset złotych Klasztorowi Bernardynek w Łowiczu zapisanym został;

zważywszy naostatek co do drugiego powodu rekursu, iż Sąd wyrokujący przysądziąc siedemset złotych rocznego czynszu bynajmniéj nad żądanie strony niewyrokował, gdyż z pozwu przed Trybunał pierwszój Instancyi wydanego, okazuje się, że Klasztor żądał po siedmset złotych rocznie, a *eventualiter* tylko prowizyi po pięć od sta, od kapitału dziesięć tysięcy złotych;

Rekurs Piotra Skarzyńskiego Sędziego Pokoju Powiatu Gostyńskiego, przeciw Pannie Wilgofortis Charbonnier przełożonéj Klasztoru Bernardynek w Łowiczu, niestawiający, zaocznie rozsądziąc:

tenże rekurs odrzuca — summę złotych polskich pięć w papierze stęplowanym od wpisu złożoną utwierdza, takąż summę równie w stęplowanym papierze od niniejszego wyroku, przez rekursującego opłaconą mieć chce, i tegoż stosownie do Art: 58. Organizacyi Sądu swego na zapłacenie grzywien na fundusz ubogich w summie trzydziestu złotych polskich skazuje — mocą niniejszego wyroku.

(podpisano) Matuszewic Z. Prezesa.

Wydrukować
Felix Łubieński
Minister Sprawiedliwości.

(L.S.) *L. Osieński* Pisarz S. K.

Zgodno z Oryginałem

(L.S.) *Antoni Joneman*
Sek. Jeneralny.